

EXPLICATIO
ASTRONOMICA ET

ASTROLOGICA MAGNÆ ECLIPSIS ☉,
 quæ secundum naturam, Anno hoc 1598 currente, die
 Februarij 25. Hora 10 ante meridiem
 apparebit.

Cui præmissa est

BREVIS DESCRIPTIO

Tenebrarum, quæ supra naturam, divina virtute, factæ sunt tem-
 pore Passionis Christi, earumq; ad Eclipses Solares
 collatio:

*Et ad calcem adiuncta facilis ratio observandi cum hancum alias Eclipses
 Solares, absq; læsione aliqua visus:*

Instituta à

M. DAVIDE ORIGANO ACADEMIÆ

Marchicæ Mathematico Professore.

TYPVS ECLIPSIS

Septentrio.

Meridies.

TYPIS EXSCRIPTA PER ANDREAM EICHORN.

MAGNIFICO,
PIETATE VERA, ERV-

DITA DOCTRINA, POLITICA PRVDEN-
tia & multiplici rerum usu Excellentissimo Viro, Domino
SEBASTIANO GERSTMANNŌ, utriusq; lu-
ris Doctori, Academiæ Marchicæ Rectori, ejusdemq; Ordi-
nario & Professori, Sacræ Cæsareæ Majestatis, Electoris
Brandenburgici, nec non aliorum Principum Consilia-
rio fidelissimo, Patrono, Affini & Compatri
suo plurimum honorando

S.

Quotiescunq; Magnifice Domine Rector de Eclipsibus
Solaribus cogito; cogito autem sapissime, hoc praefer-
tim tempore, quo Ephemerides meas 36 annorum in lu-
cem emitto, in quibus ultra 60 Solares Eclipses copiosè
describuntur: toties simul considero, quomodo contra
naturam & magno miraculo, patiente ob peccata mun-
di in cruce Salvatore nostro IESV CHRISTO, Anno
nostra Epochæ 33. numeratione Iuliana die Aprilis ter-
tio, in meridiano Hierosolymitano, ab hora sexta in ho-
ram usq; nonam, per integram tertiam quartam diei, te-
nebra in tota terra fuerint. Ac statuo sanè; cum Ecli-
pses usitato natura cursu in conjunctione luminarium,
Luna nova & silente eveniant; tenebra verò illa in op-
positione, Luna lumine plena acciderint; divina virtute
factum, ut Sol quasi exhorrescens impiissimum scelus,
quod super terram tum perpetrabatur, indignos duxerit
homines sua luce laesificare, à quibus conspiciebat creato-
rem universi atroci & ignominioso mortis genere cruci-
ari & necari. & ideo lucis sua suavissimos radios à terra
retraxerit. Toties quoq; grata mente recolligo, DEI non
modo

4647941

modo immensam potentiam, quam ostendit amplitudo,
 eminentia & dignitas corporum cælestium, qua magni-
 tudine, loco, substantia puritate & perennitate, ac lucis
 claritate omnia alia antecellunt, vincunt, radijs suis il-
 lustrant & vegetant. Et cum potentia sapientiam, quam
 demonstrant admirandi, & aptissimo consensu & haro-
 monia ad conservationem inferiorum distincti stellarum
 motus, quos tanta constantia tuentur, ut nulla unquam
 mutatio in istis fuerit animadversa: Verum etiam sin-
 gularem & ineffabilem bonitatem & Φυλακην, qua
 nos in hoc Ergastulo viventes complectitur. Hanc
 enim nobis ob oculos ponunt rara in cælestibus corporibus
 accidentia, qua vel res ex terra nascentes, vel etiam
 corpora nostra affligere, illisq; detrimentum aliquod affer-
 re possunt: quandoquidem, ut alia innumera taceam,
 pro sua paterna affectione, luminarium duorum motus
 hoc modo disposuit, ut cum radijs ipsorum cuncta ex di-
 vina ipsius ordinatione foveantur, raro & non nisi longo
 temporis interjecto spacio lucis & radiorum aliquam sa-
 cturam seu Eclipsin patiantur. Ac sanè quando ejusmodi
 in cælo passionibus nobis exhibentur, non modo eas studiosè
 & reverenter observare, sed etiam in illarum observa-
 tione nos ita affectos esse decet, ut cum immensa illa bo-
 nitate, iram quoq; DEI adversus peccata nostra agno-
 scamus, & vita emendatione ac precibus mala cervici-
 bus nostris impendentia declinare studeamus, hoc in primis
 tempore quo cuncta ad ruinam & interitum vergunt.
 Nunquam enim Eclipses præsertim Solares conspectæ
 sunt, quas non è vestigio subsequuta sint ingètes calami-
 tates, luctuosa multorum cades, excidiū civitatum com-
 plurium, mutatio insignis regnorum, &c. ut historia pas-

*sem docent. Cum igitur ad diem Saturni proximum, qui
erit supputatione veteri 25 Februarij & nova 7 Martij;
in nostro hoc horizonte Francofurtano & circumjacenti-
bus regionibus, tantam Sol circa horam 10 antemeridia-
nam, ob interpositionem Luna inter visum nostrum &
ipsum, lucis sue sit passurus respectu nostri jacturam, quā-
tam nec 54 tb hinc annis, ab anno nempe 1544 in his locis
observavimus, nec proximo septennio ante annum 1605;
ubi similis ferme continget Solis Eclipsis in 19 gradu ☿,
observaturi sumus: Officij mei partes requirere existi-
mavi, ut de tempore & quantitate universam studioso-
rum cohortem monerem, & ad considerationem eius om-
nes excitarem. Tibi verò Magnifice Domine Rector,
Patrone & Compater honorande, hunc qualemcūq; labo-
rem meum inscribere & dedicare volui, eam ob causam
maximè, ut meam in te observantiam, officium ac pietas-
tem publicè testatam facerem. Quo etiam nomine, ut
munus hoc exiguum & levidens accipias, meq; tibi com-
mendatum habeas, te etiam atq; etiam rogo. V. Dabam
ex meo Musao 18 Februarij die, Anno 1617. Jovianus 1598.*

*Tuæ Magnificentiae & amplitudinis
cum observantia studiosus*

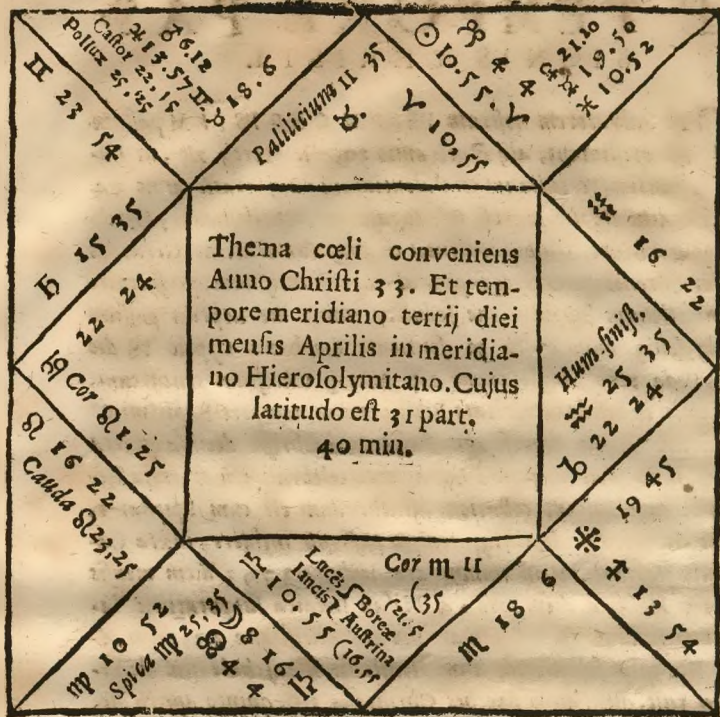
*M. David Origanus Professor Ma-
thematicus.*

DE TEMPORE PAS- SIONIS CHRISTI.

Etsi Salvatorem nostrum IESVM CHRISTVM passum esse existimant, alij etatis anno 30, die Martij 25, ut Lactantius, Tertulianus & Valentiniani: alij etatis anno 34 eodem 25 die Martij, ut Augustinus, Chrysostomus, Cyrillus, Apollinarius, &c. Quibus consentis in anni numeratione Gerardus Mercator Chronologus & Geographus alias praestantissimus, qui statuit, falsa lationum supputatione seductus, eum 2 die Aprilis passum esse: Alij deniq; anno etatis 33, sentiente Epiphania Cyprio 18 die Martij, Beda vero Anglosaxone 23 Martij Christum crucifixum. Nobis tamen ex historica veritate Biblici textus, tempore Baptismi & predicationis Christi, diverso agni Paschalis à Christo decima quarta Luna, & Iudaico decima quinta Luna finita celebrato esu, & iuxta Hebraici anni cum Iuliano collatione, statuendum est cum Epiphania, Eutropio, Ioanne Lucido alijsq; tempus passionis incidere, iuxta Calendarium Hebraeorum, in annum era Iudaica 3793 diem mensis Nisan 15 Mosaica, diem vero 14 Nisan Iudaica supputatione, labente anno Iuliano 78: Seu in annum era Christiane 33, diem Aprilis 3. Hoc enim solummodo anno plenilunium Paschale cum die Veneris conruit, quod anno Epochae Christianae 30, quinto Aprilis die, qui fuit dies Mercurij. Et anno 34, die 23 Martij, qui fuit dies Martis, contigit.

Figura coeli ad meridiem diei 3 Aprilis, anni Epochae nostrae 33 tempus nimirum pendentis in cruce Mediatoris nostri IESV CHRISTI, quo, ut scriptura loquitur Matth. 27, Marc. 15, & Luc. 23, tenebrae factae sunt super universam terram, $\sigma\kappa\acute{o}\tau\eta\epsilon\gamma\epsilon\nu\epsilon\tau\omicron\upsilon\omega\delta\pi\acute{\alpha}\sigma\alpha\upsilon$ seu $\epsilon\phi\omicron\lambda\omega\pi\lambda\omega\gamma\lambda\omega$, quae durarunt ab hora sexta usq; ad horam nonam, seu à meridie ultra horam nostra numeratione tertiam, accommodata meridiano & horizonti Hierosolymitano:

Ex hac cœli figura apparet, Lunam, cuius, ut densi & opaci cor-
 poris, interpositione inter visum inhabitantium terram & Solem, E-
 clipse Solares caussantur, longissime tempore passionis à Sole absuisse,
 imò in opposito ferme Solis stetisse: Et ideo nullum Mathematicorum
 tenebras qua tum ceperunt, prœvidere potuisse, cum ab interpositione
 Lune inter visum, & Solem neutiquam caussata fuerint, sed potius,
 singulari Dei patris consilio, ad ostendendam filij sui unigeniti mortem
 in carne, præter & supra naturam acciderint. Demonstrat hoc mi-
 raculum exactius ipsa historia, qua extat apud Eusebium in Chronico
 ubi Phegonē Trallianum Adriani Imperatoris libertum, egregium O-
 lympia-

Olympiadum supputatorem introducit; in 14 suo libro de tempore & qualitate harum tenebrarum, ita dicentem: Quarto autem anno 202 Olympiadu, magna & excellens inter omnes, quæ antecam acciderant, defectio Solis est facta, dies hora sexta, ita in tenebrosam noctem versus est, ut stellæ in cælo visæ sint: terræ quoq; motus in Bithynia Nicenæ urbis multas ades subvertit. Vnde colligitur, posita etiam luminarium coniunctione, quæ tamen absq; turbatione motuum cælestium poni nequit, non pedetentim ut in Eclipsibus fieri solet, Inā infra ☉ se recepisse, & magis ac magis radios ☉ a terra avertisse, sed subito diē in tenebrosam noctē versum esse, quod & Evangelistæ innuunt. Quia quoq; tenebræ illæ per tres continuas horas durarunt, quæ in totali Solis Eclipsi maxima, quadrantem horæ, ob apparentem æqualitatem corporum Solis & Luna, & motum Lunæ dissimilem motui Solis, perseverare non possunt: Adhæc super universam terram factæ sunt, ut plerorumq; opinio est; quod & ad omnium salutem agnus ille Dei in Iudæa immolaretur, & exteris nationibus testimonium abominandi facinoris tã terræ tenebræ meritò præberent; à cuius terræ tota superficie, Luna ob parvitatem sui corporis, quæ secundum Ptol. triicies novies cum exiguo quodam additamento terra minor est, in quocunq; etiam positu altiore vel humiliore, Solis maximum corpus, terra centies sexagesies & ipsa Luna sex millies sexcenties quadragies quater cum dimidio ferè maius, arcere non valet, nisi maiorem acquirat præter naturæ ordinem quantitatem. Quis non videt, tenebras illas singulari DEI virtute, absq; interpositione Luna, per admirandam, & primæ institutioni ac ordinationi plane contrariam, retractionem radiorum Solarium accidisse? Etsi verò Dionysius Areopagita in Epistola ad Polycarpum Smyrnearum Episcopum: Et in Epist: 11 ad Apollophanem de his tenebris scribens ait: So cum Apollophane Heliopoli Ægypti feria quadam sexta & hora pene sexta Solem. Luna contra naturalem motum ab Orientali parte subingressa horribilibus subito tenebris obductum vidisse, ac postea Lunam rursum in Orientem & Solis oppositum resilientem observasse: Consentaneum tamen est, eum in Luna facile decipi potuisse, cum infra horizontem

ipsa

ipsa tum fuerit, & iuxta eius opinionem in Cancro, contra naturam & ordinem signorum oriens, initio διχότομος, mox in II & X, corniculata admoementum apparuerit, ac tandem vicina & coniuncta Soli in Ariete visum plane effugerit: Ipsaq; Luna, ut ostensum, Solis aspectum toti terræ adimere non valuerit. Sed in his magnis naturæ miraculis, cuiq; quid sentiat liberum erit. Non enim naturæ thesauros evacuare, sed in plerisq; præsertim quæ contra naturam cursum faciunt, veritati propinquum solum degustare nobis concessum est.

Ceterum cum retractione radiorum Solarium tenebras die passionis effectas statuimus, hoc quoq; consequitur, Lunam, quæ tum in opposito Solis fuit: præter naturalem quoq; Eclipsin passam esse, quæ tantum tempus duravit, quantum ipsa obtenebratio Solis. Non enim radij Solares retracti Lunam illustrare potuerunt, ut ut tum quoque pars aliqua eius naturaliter ob interpositionem terræ inter Lunam & Solem Eclipsata fuisset, & illis terræ incolis sese obtulisset, qui nobis ferme vestigia obvertunt: Id quod ex sequenti calculo, accommodato meridiano Hierosolymitano, facillime colligitur.

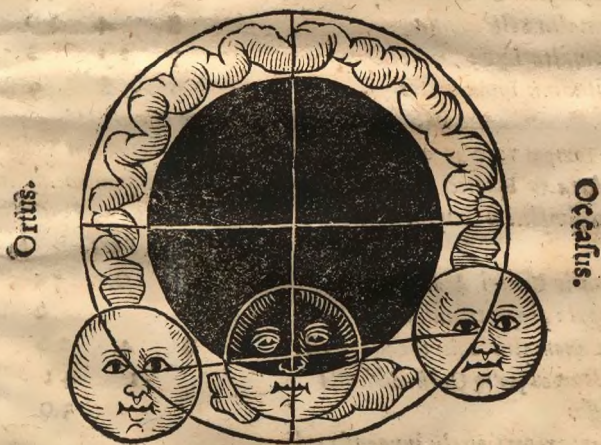
Media enim luminarium oppositio incidit in annum Christi 33, diem Aprilis 2, Horam 16, 20 min. ferè post meridiem, Intervallum mediæ & veræ ϕ fuit 10 horar. 15 min. Addend. ut vera ϕ contigerit die Aprilis 3, Hora 2. 35 min: à meridie, quo tempore tenebræ adhuc fuerunt super universam terram. Tum ergo existente Sole in 11 grad. $\vee$ Luna in 11 grad. $\sqcap$; quia anomalia Solis coæquata fuit 303 part: 41 min. $\cap$ 44 part. 23 m. Et verus latit. $\cap$ motus à Boreo limite 3 fig. 7 part. 6 min. 14 sec: habuit Semidiameter umbræ 41 min. 15 sec. Variatio umbræ 12 sec: Sub: ut coæquata umbra fuerit 41 min. 3 sec. Semidiameter $\cap$ 15 min. 19 sec. Et aggregatum semid: 56 min. 22 sec. Latitudo $\cap$ 37 min. 2 sec: Merid: desc: Pars ergo deficiens fuit 19 min. 20 sec. Et ipsa Eclipsis 7 digitorum 38 min: Scrupula incidentiæ 42 prima 26 sec: Et tempus Incidentiæ facta divisione scrupulorum per motum $\cap$ horarium 27 min: 18 sec: Horæ 1 min: 33. Hinc tota duratio extitit 3 Horar: 6 min: Latitudo $\cap$ ad initium

tium Eclipsis 3 3 min. 3 sec. Ad finem 4 1 min. 3 sec. utraq;
 Merid. Descendens. Quando ergo Eclipsis Lunæ naturalis
 cœpit Hora 1, 2 min. post meridiem, & desit Hora 4. 8
 min. manifestum sit tenebras universales tum cessasse, cum
 jam paulo ante Eclipsis Lunæ decrefcere & minui cœpit.

TYPVS HVIVS ECLIPSIS
Lunaris, quæ tempore passionis Christi
nostris antipodibus juxta naturæ or-
dinem sese offerre de-
buit.

Septentrio.

Meridies.

B

Expli.

Explicatio Astronomica Eclipsis Solaris,

quæ Anno hoc 1598 currente, Mense Februario, Die 25,
ab Hora 9. in undecimam usq; ante meridiem
conspicietur.

I. De tempore & motibus medijs. mediæ &.

Media ☽ & ☉ & futura est in nostro hoc meridiano Francofur-
tano Die Februarij 25, Hora 2, 26 min., 37 sec. post meri-
diem: Id quod media longitudo ☽ à ☉, nihil in gradibus & minutis
habens, comprobatur.

Hoc tempore motus medij ita se habent

	Dod.	Part.	I	II
Simplex æquinoctiorum præcessio est	0	27	49	38
Anomalia æquinoctiorum simplex	5	24	13	29
Solis simplex & æqualis à prima * V	10	16	31	48
Anomalia Solis annua	8	4	20	18
Anomalia Lunæ	7	21	2	0
Latitudinis Lunæ motus	9	8	9	2

II. De tempore veræ &.

Tempus veræ & colligitur ex collatione æquationum Orbis Solis
absolutæ & Epicycli primi ☽. Ac per anomaliā quidem æquinocti-
orum simplicem constat initio

	Sex.	Part.	I	II
Æquatio Centri Addenda		0	51	2
Scrupula proportionalia			0	10
Hinc anomalia Solis coequata est	8	4	20	18
πξοδᾶ φαιγεῖς Orbis Addenda	1	41	48	
Excessus			30	34
Et pars proportionalis iungenda orbi				5
πξοδᾶ φαιγεῖς ergo absoluta orbi addenda est	1	41	53	
Anomaliæ vero ☽ congruit πξοδᾶ φ. Ep: 1. Ad:	4	2	52	

Iam quia collatione facta æquationum, utraq; addenda reperta
est, sed ☽ maior, præcedit Sol Lunam, arcu 2 part. 20 min. 59 sec.
quantum

quantum nemp̄ est differentia equationum. Reperitur autem per Anomalia D 231 part: 2 min: 0 sec. elongari Lunam à Sole in 4 horis, partibus Zodiaci 2, 12 min. 26 sec. Et motum D horarium à Sole esse 33 min. 9 sec. Erit ergo differentia elongationis & arcus 8 min. 33 sec. quæ per motum Lune horarium divisa, offert 15 min. 38 sec. addenda 4 Horis, ut verum intervallum sit 4 hor. 15 min. 30 sec. Hoc intervallum media & vera & subtractum à tempore media & cum Sol Lunam precedat, relinquit Tempus vera & dierum mensis Febr. 24 hor. 22, 11 min. 7 sec. à meridie.

III. De medijs & Veris Solis & Lunæ motibus ad

tempus veræ σ

Medij motus ad intervallum media & Vera 6 Horas nemp̄ 4, 15 min. 30 sec. ita se habent

	Part.	Min.	Sec.
Solis simplex est	0	10	29
Anomalia Solis	0	10	29
Longitudo Luna à Sole	2	9	46
Anomalia Luna	2	19	5
Latitudo Luna	2	20	50

Qui si subtrahuntur à motibus medijs ad tempus media & in-
xentis, remanent medijs ad tempus vera ζ :

	Dod.	Part.	Min.	Sec.
Simplex quidem Solis	10	16	21	19
Anomalia Solis	8	4	9	49
Longitudo Luna à Sole	11	27	50	14
Anomalia Luna	7	18	42	55
Latitudo Luna	9	5	48	12

Ex his nunc 1. vera æquinoctiorum præcessio colligitur 28 part:
3 min. 54 sec.

2. Verus Solis ab æquinoctio Verno 11 Sig. 16 gr. 6 min. 58 sec.

3. Verus Luna ab eodem æquinoctio Verno 11 Sign. 16 grad.
7 min. 8 sec. In Piscium nemp̄ gradu 16, 7 minuto, 8 sec.

4. Verus motus latitud: Luna Sign. 9, grad. 9, 39 min. 40 sec.

IV. De æquatione & tempore vero veræ ♂.

	Sig.	Part.	min.	Sec.
Motus Solis compositus ad tempus novilunij est	11	14	11	27
A quo si aufertur compositus Solis ad Epochen	9	8	2	16
Relinquitur differentia motuum compositorum	2	6	9	11

Ipsi vero loco Solis in gradu χ 16, 7 min. congruit ascensio recta 347 part. 13 min. 32 sec. A qua si aufertur A. R. Epoches 279 part. 55 min. 33 sec. relinquitur differentia 67 part. 17 min. 59 sec.

Differentia differentiarum 1 part. 8 min. 48 sec. in tempus conversa exhibet æquationem temporis 4 min. 35 sec. Subtrah.

Hinc tempus verum seu apparens veræ coniunctionis est Dierum mensis Feb. 24. H. 22, 6 min. 32 sec. post meridiem seu Horar. 10, min. 6, 32 sec. ante meridiem diei 25 Februarij. Quod si & differentia motuum verorum Solis & Lunæ, quæ est 10 sec. duplicatur, & 20 sec. temporis subducuntur à tempore apparenti relinquitur id correctissimum Horar. 10 min. 6 sec. 12 à media nocte.

V. De parallaxi longitudinis luminarium tempore veræ ♂.

Cum veræ ♂ accidat Hora 1, 53 min. 48 sec. Ante meridiem, sintq; luminaria in 16 grad. 7 min. χ erit distantia à vertice 62 part. 0 min. Et latus longit. 2 part. 52 min. Parallaxis verò Solis $\mu\kappa\kappa\omicron\pi\lambda\alpha\tau\eta\varsigma$ 2 min. 37 sec. $\triangleright$ 54 min. 21 sec. Et sola $\triangleright$ à Sole 51 min. 44 sec. Et $\triangleright$ in longitudinem tantum 2 min. 28 sec.

VI. De motu $\triangleright$ apparente.

Motus $\triangleright$ apparens colligitur, si quantum in certo tempore parallaxis longitudinis mutetur, prius inquiratur, postea motui $\triangleright$ vero ad idem tempus vel addatur vel adimatur, pro ut ante vel post 90 Eclipticæ gradum tempus assumitur. Nobis quia coniunctio veræ post 90 Eclipticæ gradum in quadrante Zodiaci Occidentali accidit: Erit ad tempus veram coniunctionem sequens min. 53, sec. 28, quæ uni horæ ante meridiem adherent, ut fit distantia à Meridiano 1 Horæ, Distantia à vertice 58 part. 47 min. Et latus longit. 11 part. 58 min. Hinc parallaxis $\odot \mu\kappa\kappa\omicron\pi\lambda$ est 2 min. 33. sec. $\triangleright$ 52 min. 41 sec. Sola $\triangleright$ à Sole 50 min. 8 sec. Et $\triangleright$ in longit. tantum 10 min. 0 sec.

Cumq;

Cumq; tempore assumpto 53 min. 48 sec. de motu ☽ horario 33 min. 9 sec. conveniant 29 min. 43 sec. Sit præterea differentia inter priorem parallaxin longit. & hanc 7 min. 32 sec. Et subtracta hac differentia parallaxeos à motu ☽ vero, motus ☽ visus tempore assumpto correspondens 22 min. 11 sec.

VII. De intervallo tempore & examine temporis visæ ☽.

Intervallum veræ & visæ ☽ cognoscitur, si quantum temporis de motu visæ ☽ parallaxi ☽ in longum ad tempus veræ ☽ repertæ 2 min. 28 sec. conveniat, notum sit. Conveniunt autem solummodo 5 min. 59 sec. Addenda. Quare visæ ☽ congruit in diem Febr. 24; Hor. 22, min. 12, sec. 11, à media nocte. Quod tempus, quia abest à meridie Hor. 1, 47 min. 49 sec. Erit ad illud ipsum distantia à vertice 61 part. 54 min. Latus long. 4 part. 2 min. Et latus latit. 59 part. 45 min. Parallaxi vero ☽ $\odot \mu\kappa\kappa\omicron\pi\lambda$. 2 min. 37 sec. ☽ 54 min. 18 sec. Sola ☽ à Sole 51 min. 41 sec. Et ☽ in longitud. tantum 3 min. 28 sec. Et in latitud. tantum 51 min. 28 sec. Porro quia motus ☽ verus, intervallo veræ & visæ ☽ correspondens, parallaxi long. ferme equalis est. (Colligitur enim 3 min. 18 sec.) Erit visæ coniunctio luminarium recte inventa, nec quidquam mutatione indigebit.

VIII. De verâ & visâ latitudine ☽ ad visam ☽.

Ut initio motus latitudinis ☽ ad tempus visibilis ☽ innotescat, ducitur intervallum veræ & visibilis ☽ non tantum in motum ☽ horarium 2 min. 28 sec. & exit motus ☽ intervallo congruens 15 sec. Sed etiam ☽ horarium supra 33 min. 9 sec. repertum: Et colligitur 3 min. 18 sec. Quibus iunctis ad motum latitud. superiorem 9 sign. 9 part. 39 min. 40 sec. Erit motus latitudinis ad tempus visæ ☽ 9 sign. 9 part. 43 min. 14 sec. Cui respondet latit. ☽ verâ 50 min. 34 sec. Sept. Ascendens. Et hac dempta à parallaxi latit. quæ in nostris regionibus semper est Meridionalis, visæ latit. ☽ 54 1/4 Merid. Ascend.

IX. De semidiamentris ☽ & ☽ & digitis

Eclipticis.	min.	sec.
Semidiamentrum ☽ ex anomalia ☽ coequata colligitur	16	32
Semidiamentrum vero ☽ ex Anomalia ☽ coequata	17	15
Est ergo aggregatum semidiamentrorum	33	47
Et pars Solis deficiens subtracta ☽ latitudine	32	57

Hinc si multiplicatio partis deficientis fit in 12, & distributio per diametrum Solis, prodeunt digiti Ecliptici 11 min. 57, sec. 28.

X. De scrupulis & tempore incidentiæ, & latitudine & visa ad initium & finem Eclipsis.

Scrupula incidentiæ ex aggregato semidiametrorum & latitudine & Visa colliguntur 33 prima 45 sec. que offerunt Tempus incidentiæ 1 Horæ 2 1 min. 48 sec. Hoc tempus à tempore visa & medium Eclipsis ostendente, subtrahuntur, relinquit initium Eclipsis die Februarij 25, Hora 8, 50 min. 23 sec. à media nocte. Additum vero ad idem tempus producit finem Hora 11, 33 min. 59 sec. à media nocte. Latitudines & visa ad initium & finem Eclipsis deprehenduntur ex latit. & ad medium Eclipsis 0 min. 54 sec. Merid. Ascend. Nec enim offert motum latit. 8 Sign. 29 part. 49 min. 36 sec. à quo si initio subtrahuntur scrupula incidentiæ 33 prima, 45 sec. relinquitur motus latit. ad initium Eclips. 8 Sig. 29 part. 15. min. 51 sec. Et latitudo ipsa 3 min. 51 sec. Merid. Ascend. Postea ad eundem motum etiam adduntur, producitur motus latit. ad finem Eclipsis 9 Sig. 0 part. 23 min. 21 sec. Et latitud. ipsam 2 min. 2 sec. Sept. Ascend.

			H. Min. Sec.	
Huius ergo	{	Initium	{	8 50 23
Solaris Eclipsis		Medium		10 12 11
		Finis		11 33 59
				diei 25
				Feb. ante
				meridie.

TYPVS ECLIPSIS

Septentrio.

Meridies.

rabitur, & stellarum majorum lucem, modo aër ab exhalationibus liber sit, offuscare non poterit. Quod si verò cælum nubibus obductum Eclipsis huius observationem nobis invidebit, tales circa medium tenebræ contingent, quæ nocti non dissimiles incautos facile in admirationem trahent. De quibus ante eventum monere volui, ne quæ naturaliter sunt, cuiquam terrorem incuriant.

Iudicium Astrologicum de Eclipsi ☉.

Etsi à iudicio Astrologico, quod, ob concursum aliarum caussarum, elidentium effectum astrorum, ut plurimum eventum non assequitur, mihi libenter tempero, hoc præsertim tempore, quo homines undiq; malis pressi erigendi potius, quam ulterius terrendi sunt. Quia tamen curiositati humana, quæ divinationibus nimium intenta est, ut ut si quid mali ostendant, parum, quomodo ea declines & effugiat, sollicitè cogitet, tum demum satûsit in Eclipsium descriptione, cum significationes & eventa, quæ Eclipsin comitantur, adijciuntur; subiungam brevem insigniorum accidentium, quæ ex Astrologorum placitū hos Solis labores sequentur, expositionem, in primis cum & horrenda Eclipsis sit qualem multis ab hinc annis non habuimus, & lunationis illius existat, quæ ingressum ☉ in ♋ proxime antecedit, & ad quam Ptolomæus; in iudicio generali eventuum anni, potissimum respicere iubet.

Primum vero ex præscripto Ptolemæi de stellis tempore Eclipsis dominantibus 2 paucis de efficacia, quam in hanc elementarem regionem effundet 3 de populis & regionibus, in quas potissimum ager, & 4 de initio ac duratione effectuum, dicam.

Ad primum quod attinet, contingit proposita Eclipsis in ♄ domo nocturna Iovis, exaltatione & triplicitate Veneris, termino ♄, & decuria Iovis, qui Iupiter & dominij triplicitatis partem sibi vendicat cum Saturno præcipuo trigonocratore, in horoscopo & M. C. unde quia 7 plures dignitates habet in loco huius Eclipsis, sitq; ea circa stellas

stellas X de natura Iovis, meritis Dominus statuitur Eclipsis, ex cuius natura & dispositione cuncta petenda sunt significata, in primis cum & recipiatur domicilio à ♄, qui ob retrogradationem parum fortitudinis habet, & sub radius Solaribus latet. Quia verò admodum debilis est, in domo figura abiecta, dominium quidem ipsi eripere conantur primò Venus, quæ proxima est Iovi in dignitatibus, post H. tandem Mercurius; sed nec Venus id præstare potest, cum nullam in angulis dignitatem habeat, nec H. cum infra horizontem retrogradus sit, nec G. cum sit in casu suo, & motu retrogrado impediatur. Hinc licet isti nolint, coacti tamen multis eminentijs Iovis, eidem dominium principale concedunt, cui & ratione situs in angulo principali prima domo, & quia signi, quod sequitur locum Eclipsis, dominus est, Mars sese associat, constitutus in exaltatione Iovis.

I I. Hinc promittere quidem debebat hæc Eclipsis ex natura Iovis benefici Planeta, in aere temperamentum bonum, salubre, alens res ex terra nascentes: In aquis, fortunatos navium cursus: in terra frugum copiam & incrementa rerum: Inter homines gloriam, amicitias, tranquillitatem, pacem, dona regum, & abundantiam utilium animantium & noxiorum interitum: Verum quia debilis est in domo carceris, & habet sibi adiunctum Martem, notat potius corruptiones ex fervore, ventos calidos, pestiferos. In mari & aquis subita naufragia propter inordinatos flatūs & fulmina. In terra vastationem rerum nascentium. Et inter homines seditiones intestinas, urbium excidia, iras principum, & carceres Magnatum, & eorum qui principibus à consilijs sunt. Et quia Eclipsis in Orientali sit quadrante, primis germinibus, & iuvenibus potissimum nocumenta asferet.

I I I. Ceterum illas regiones & urbes effectus hi maximè vexabunt, quæ X subiacent, ut Calabriam, Portugalam, Normandiam, VVormatiam, Ratiobonam, Alexandriam. Item quæ II, III & A subsunt, ut Flandriam, Brabantiam, Longebardiam partem, Croaciam, Carinthiam, Silesiam inferiorem, Vngariam, Moraviam, Sclavoniam, Misniam & Hispaniam. Ex urbibus verò Moguntiam, Bambergam, Noribergam, Villacum, Vilnam, Papiam, Lutetiam. Heidelbergam, Erphordiam, Vratislaviam, Brandenburgum, Augustiam Vindelico-

*rum, Constantiam & similes. Cavebunt quoq; sibi, qui tempore nati-
vitatũ suæ vita promissores partiliter iuxta locum deliquĩ habent,
aut quorum figura eadem est cum themate nativitatis, quo ad posi-
tum primi mobilis.*

*IV. Cumq; initium effectuum Astrologi ex distantia loci Ecliptici
ab horizonte Orientali sumant? Et Sol existens in 16 grad. 7 min.
¶ Quantitatem diei, monstret 11 Hor. 3 min. Et ortum Solis hora
6, 28 min. erunt ab ortu Solis ad medium Eclipsis Hora 3, 44 min.
que, facta multiplicatione in dies anni 365, & diviso producto per
quantitatem diei, exhibent dies 123, quibus à tempore Eclipsis con-
spiciende elapsis, operatio sese ostendere incipiet 29 Junij anni curren-
tis 1598. Duratio verò effectuum pendeat ex tempore durationis
Eclipsis, quod est Horarum 2, min. 43, sec. 36: Sane extendet sese
effectus in annum 1601, diem 20 Martij. Vehementiores tamen
animadvertentur operationes circa finem anni sequentis 99.*

Qua ratione tutissimè observari possint cùm hæc, tum aliæ Eclipses Solares.

Observantur quidem vulgò Eclipses Solares, vel in pel-
vi aqua referta, vel in speculo, vel etiam simplici papy-
ro perforata. Appianus Enunciato 30 Cæsarei Astronomici
commodissimè statuit observari posse, si intra duo vitra di-
versorum colorum papyrus collocetur, quæ acu prius tenuis-
simè in uno loco perforetur, & probè circumcirca foramen
obduretur cera vel bitumine, perq; id visus ad Solem diriga-
tur: Tum enim, inquit, absq; læsione ulla visus, quantitas E-
clipsis optimè animadvertetur. At cùm quantitas simplici
visu generaliter solummodo apprehendatur, nec quanta in
digitis sit commodè discernatur, rationem aliam subiungam,
quam omnium certissimam, & tutissimam esse, aliquoties
deprehendi, quamq; Erasmus Reinholdus in scholijs theori-
carum

Carum Peurbachij proponit, nec non Gemma cap. 18. radij
sui Astronomici, & Daniel Santbech prop. 13 observationum
repetunt. Paululum nempe ante Eclipsis initium, recipiat
sefe obfervator in cubiculum radijs Solaribus tempore Ecli-
psis expositum, & clausis omnibus cubiculi fenestris per ro-
tundum aliquod foramen, Solis lumen transmissum, in ta-
bellam planam excipiat, idq; exceptum creta aut carbone
in eadem circumscribatur, circumscriptum linea recta per
medium secetur, & linea illa recta in 12 æquales partes, quæ
digitos referunt, dividatur: Et præparata hoc modo tabella
facile explorabitur, quantum de circulo circumscripto, quem
Sol nondum Eclipsatus illustravit, deficiat. In Solis enim effi-
gie, quam radius in tabellam incidens refert, tanta semper
partio circulo luminoso deerit, quantum de Sole Luna inter-
cedens è conspectu nostro aufert. Evenire autem solet,
quod Geometricis & Opticis demonstrationibus compro-
batur, ut contrario modo, quam in cœlo cōtingit, defectus in
tabella appareat. Semper enim si superior pars in cœlo deli-
quum patiat, inferior in observatione deficere: &

contra: si dextra, sinistra deliquum pati

& contra animadver-

titur.

F I N I S.

464781

21. 10. 1911